

Adaptacja i walidacja testu AUDIT do warunków polskich

Istnieją różne narzędzia wstępnego i wczesnego rozpoznawania problemów alkoholowych, w tym uzależnienia. Obejmują one badanie zaburzeń związanych z używaniem alkoholu, jak również wzorców picia alkoholu oraz zachowań, które mogą być związane ze zwiększonym ryzykiem niekorzystnych zmian zdrowotnych. Narzędzia te służą badaniom przesiewowym prowadzonych w różnych próbach ogólnej populacji **w celu wczesnego rozpoznania zagrożenia problemami alkoholowymi i uzależnieniem** (np. w pracy lekarza pierwszego kontaktu).

Jednym z takich narzędzi jest **AUDIT – Test Rozpoznawania Zaburzeń Związanych z Używaniem Alkoholu** (ang. **Alcohol Use Disorder Identification Test**). Uznaje się go za jedno z najlepszych badań przesiewowych, tj. za badanie o wysokiej rzetelności i trafności. Test AUDIT jest rekomendowany do prowadzenia badań przesiewowych w pracy lekarza pierwszego kontaktu, ale także służb ratowniczych, w poradnictwie prenatalnym, wśród osadzonych w więzieniach, wśród studentów i uczniów. Test AUDIT opracowany został na zlecenie Światowej Organizacji Zdrowia w 1989 r.

Pomimo szerokiego stosowania w naszym kraju polskojęzycznej wersji AUDIT, brak było doniesień o zastosowaniu do istniejących wersji polskich reżimu metodologicznego obowiązującego w odniesieniu do tłumaczeń i adaptacji skal psychometrycznych. Wypełniając te lukę, Państwowa Agencja Rozwiązywania problemów Alkoholowych ogłosiła w 2018 r. w ramach Narodowego Programu Zdrowia (NPZ) konkurs na zadanie: **„Adaptacja i walidacja narzędzia przesiewowego służącego do rozpoznawania zaburzeń związanych z używaniem alkoholu (Alcohol Use Disorder Identification Test – AUDIT) w warunkach polskich”**. Wyłoniony w postępowaniu konkursowym podmiot, Samodzielny Wojewódzki Zespół Publicznych Zakładów Psychiatrycznych w Warszawie, przeprowadził proces, w wyniku którego powstała zaadaptowana i zwalidowana wersja polska przedmiotowego kwestionariusza.

Przedstawiamy Państwu niniejszym nową, zaadaptowaną do warunków polskich i mającą potwierdzenie jego wartości psychometrycznych, wersję kwestionariusza AUDIT.

Zrealizowany projekt wykazał, że skala AUDIT jest użytecznym narzędziem o wysokiej czułości i swoistości, i może być stosowana jako **istotne badanie przesiewowe w Polsce**.

Nieskomplikowana formuła skali AUDIT a jednocześnie klinicznie potwierdzona skuteczność czynią przedmiotowe narzędzie efektywnym instrumentem do oceny występowania problemów zdrowotnych wynikających z używania alkoholu do stosowania m.in. przez pracowników służby zdrowia, w tym lekarzy, pielęgniarki, psychoterapeutów oraz psychologów, pracowników służb społecznych, jak również wszystkich konsumentów alkoholu, pozwalając na wczesne wykrycie potencjalnych problemów, określenie obszarów zagrożenia oraz podejmowanie działań prewencyjnych i terapeutycznych.

Skala AUDIT składa się z dwóch części; pierwszej – będącej samoopisowym, 10-stwierdzeniowym kwestionariuszem, i drugiej – dotyczącej oceny klinicznej prowadzonej przez specjalistę. Najczęściej wykorzystywana jest część pierwsza zawierająca pytania charakteryzujące używanie alkoholu, wzorec spożycia alkoholu, negatywne skutki picia oraz objawy uzależnienia. Chociaż przeznaczona jest głównie do badań przesiewowych wśród osób dorosłych, może też być stosowana wśród starszej młodzieży.

AUDIT wersja ustna (do przeprowadzenia w formie wywiadu)

Odczytaj badanemu poniższe pytania. Dokładnie zapisz odpowiedzi. Rozpocznij AUDIT słowami: „Teraz zadam kilka pytań dotyczących spożywania przez Panią/Pana napojów alkoholowych w ciągu ostatniego roku”. Wyjaśnij, co należy rozumieć przez pojęcie „napoje alkoholowe”, posługując się lokalnymi przykładami piwa, wina, wódki itd. Odpowiedzi przelicz na porcje standardowe. Numer właściwej odpowiedzi zapisz w polu znajdującym się po prawej stronie.

<p>1. Jak często pije Pani/Pan napoje zawierające alkohol?</p> <p>(0) nigdy [<i>przejdź do pytań 9-10</i>] (1) raz w miesiącu lub rzadziej (2) 2 do 4 razy w miesiącu (3) 2 do 3 razy w tygodniu (4) 4 razy w tygodniu lub częściej</p> <input data-bbox="699 517 778 577" type="text"/>	<p>6. Jak często w ostatnim roku potrzebowała Pani/Pan napić się alkoholu rano, aby dojść do siebie po intensywnym piciu?</p> <p>(0) nigdy (1) rzadziej niż raz w miesiącu (2) raz w miesiącu (3) raz w tygodniu (4) codziennie lub prawie codziennie</p> <input data-bbox="1297 517 1377 577" type="text"/>
<p>2. Ile standardowych porcji alkoholu wypija Pani/Pan podczas typowego dnia, w którym spożywa Pani/Pan alkohol?</p> <p>(0) 1 lub 2 (1) 3 lub 4 (2) 5 lub 6 (3) 7, 8 lub 9 (4) 10 lub więcej</p> <input data-bbox="699 887 778 947" type="text"/>	<p>7. Jak często w ostatnim roku miała Pani/Pan poczucie winy lub wyrzuty sumienia po piciu alkoholu?</p> <p>(0) nigdy (1) rzadziej niż raz w miesiącu (2) raz w miesiącu (3) raz w tygodniu (4) codziennie lub prawie codziennie</p> <input data-bbox="1297 898 1377 958" type="text"/>
<p>3. Jak często wypija Pani/Pan sześć lub więcej porcji alkoholu przy jednej okazji?</p> <p>(0) nigdy (1) rzadziej niż raz w miesiącu (2) raz w miesiącu (3) raz w tygodniu (4) codziennie lub prawie codziennie</p> <p><i>Jeżeli suma punktów w pytaniach 2 i 3 = 0, przejdź do pytań 9 i 10</i></p> <input data-bbox="703 1256 783 1317" type="text"/>	<p>8. Jak często w ostatnim roku z powodu picia nie pamiętała Pani/Pan tego, co zdarzyło się poprzedniego wieczoru?</p> <p>(0) nigdy (1) rzadziej niż raz w miesiącu (2) raz w miesiącu (3) raz w tygodniu (4) codziennie lub prawie codziennie</p> <input data-bbox="1294 1256 1374 1317" type="text"/>
<p>4. Jak często w ostatnim roku stwierdziła Pani/Pan, że nie może przerwać picia po jego rozpoczęciu?</p> <p>(0) nigdy (1) rzadziej niż raz w miesiącu (2) raz w miesiącu (3) raz w tygodniu (4) codziennie lub prawie codziennie</p> <input data-bbox="703 1621 783 1682" type="text"/>	<p>9. Czy Pani/Pan lub ktoś inny doznał urazu fizycznego w wyniku Pani/Pana picia?</p> <p>(0) nie (2) tak, ale nie w ostatnim roku (4) tak, w ostatnim roku</p> <input data-bbox="1289 1621 1369 1682" type="text"/>
<p>5. Jak często w ostatnim roku z powodu picia alkoholu nie zrobiła Pani/Pan tego, czego zazwyczaj od Pani/Pana oczekiwano?</p> <p>(0) nigdy (1) rzadziej niż raz w miesiącu (2) raz w miesiącu (3) raz w tygodniu (4) codziennie lub prawie codziennie</p> <input data-bbox="703 1928 783 1989" type="text"/>	<p>10. Czy ktoś z rodziny, znajomy, lekarz lub inny pracownik ochrony zdrowia był zaniepokojony Pani/Pana piciem lub sugerował jego ograniczenie?</p> <p>(0) nie (2) tak, ale nie w ostatnim roku (4) tak, w ostatnim roku</p> <input data-bbox="1289 1928 1369 1989" type="text"/>
<p>Wpisz sumę uzyskaną ze wszystkich pytań.</p> <input data-bbox="1289 2029 1369 2089" type="text"/>	

AUDIT: wersja wypełniana przez pacjenta

Szanowni Państwo,

Spożywanie alkoholu może wpływać na zdrowie i wchodzić w interakcje z niektórymi lekami oraz metodami leczenia, dlatego ważne jest, abyśmy zadali kilka pytań dotyczących spożywania przez Państwa alkoholu. Prosimy o szczerść; zapewniamy, że odpowiedzi pozostaną poufne.

Przy każdym pytaniu prosimy o zaznaczenie znakiem X jednego pola najlepiej opisującego Państwa odpowiedź.

Pytania	0	1	2	3	4	
1. Jak często pije Pani/Pan napoje zawierające alkohol?	nigdy	raz w miesiącu lub rzadziej	2 do 4 razy w miesiącu	2 do 3 razy w tygodniu	4 razy w tygodniu lub częściej	
2. Ile standardowych porcji alkoholu wypija Pani/Pan podczas typowego dnia, w którym spożywa Pani/Pan alkohol?	1 lub 2	3 lub 4	5 lub 6	7, 8 lub 9	10 lub więcej	
3. Jak często wypija Pani/Pan sześć lub więcej porcji alkoholu przy jednej okazji?	nigdy	rzadziej niż raz w miesiącu	raz w miesiącu	raz w tygodniu	codziennie lub prawie codziennie	
4. Jak często w ostatnim roku stwierdziła Pani/Pan, że nie może przerwać picia po jego rozpoczęciu?	nigdy	rzadziej niż raz w miesiącu	raz w miesiącu	raz w tygodniu	codziennie lub prawie codziennie	
5. Jak często w ostatnim roku z powodu picia alkoholu nie zrobiła Pani/Pan tego, czego zazwyczaj od Pani/Pana oczekiwano?	nigdy	rzadziej niż raz w miesiącu	raz w miesiącu	raz w tygodniu	codziennie lub prawie codziennie	
6. Jak często w ostatnim roku potrzebowała Pani/Pan napić się alkoholu rano, aby dojść do siebie po intensywnym picciu?	nigdy	rzadziej niż raz w miesiącu	raz w miesiącu	raz w tygodniu	codziennie lub prawie codziennie	
7. Jak często w ostatnim roku miała Pani/Pan poczucie winy lub wyrzuty sumienia po picciu alkoholu?	nigdy	rzadziej niż raz w miesiącu	raz w miesiącu	raz w tygodniu	codziennie lub prawie codziennie	
8. Jak często w ostatnim roku z powodu picia nie pamiętała Pani/Pan tego, co zdarzyło się poprzedniego wieczoru?	nigdy	rzadziej niż raz w miesiącu	raz w miesiącu	raz w tygodniu	codziennie lub prawie codziennie	
9. Czy Pani/Pan lub ktoś inny doznał urazu fizycznego w wyniku Pani/Pana picia?	nie		tak, ale nie w ostatnim roku		tak, w ostatnim roku	
10. Czy ktoś z rodziny, znajomy, lekarz lub inny pracownik ochrony zdrowia był zaniepokojony Pani/Pana picciem lub sugerował jego ograniczenie?	nie		tak, ale nie w ostatnim roku		tak, w ostatnim roku	
					Suma	

Interpretacja wyników testu AUDIT znajduje się w pod-zakładce AUTODIAGNOZA